

Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos nariai Suvalkų krašte

Jolita ŠEDAUSKIENĖ

2018 m. spalio 9-12 d. Seime posėdžiavo Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija. Prieš prasidedant posėdžiams Komisijos nariai aplankė Suvalkų krašto lietuvius. Komisijos pirmininkai Antanas Vinkus (LR Seimas) ir jo pavaduotojas dr. Stasys Tumėnas, Komisijos pirmininkas Rimvydas Baltaduonis (nuo PLB) ir iš viso pasaulio – Australijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Šveicarijos, Vokietijos, Danijos, Estijos ir Jungtinės Karalystės – susirinkę komisijos nariai ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai pagerbė Lietuvos savanorių kapus Berznyko kapinėse, padėjo gėlių prie lietuvių poeto ir vyskupo Antano Baranausko paminklo ir kapo Seinų Švč. Mergelės Marijos bazilikos koplyčioje, aplankė buvusios Seinų kunigų seminarijos Lietuvišką menę. Lankantis džiugino tai, kad kapai yra tvarkingi ir nuoširdžiai prižiūrimi Lenkijos Lietuvių Bendruomenės.

Seinų „Žiburio“ mokykloje delegacija bendravo su šios įstaigos bendruomene, susipažino su etninių žemių lietuvių pasiekimais ir problemomis švietimo srityje. Mokykla sužavėjo tautišku interjeru: visuose kabinetuose lietuviška vėliava, vytis, gražiai išeksponuotos lietuviškos tautinės juostos. Seinų „Žiburio“ gimnazijos direktorius Algirdas Vaicekuskas pasakojo, kad mokykla atidaryta tik 2005 metais, o pavadinta iki 1920-ųjų metų Seinuose veikusios „Žiburio“ mokyklos vardu. Mokyklos statyba ir įkūrimas Seinuose buvo labai gera Lietuvos investicija, kuri jau atsipirko ir padeda lietuvių ir lenkų bendruomenių nariams geriau pažinti ir suprasti vieniems kitus, susipažinti su lietuvių kalba, istorija ir kultūra.

„Vienybės“ klube įvyko susitikimas su sparčiai gausėjančia Suvalkų Lietuvių Bendruomene, kuri savo veiklai nuomoja patalpas miesto centre, tačiau šios patalpos nedidelės ir nepritaikytos platesnei veiklai. Šiame mieste lietuvių bendruomenės narių skaičius didėja ir tikėtina, kad ši tendencija išliks, nes jauni žmonės iš Punsko, Seinų, Vidugirių ir kitų lietuviškų kaimų keliausi gyventi į Suvalkus, kaip į dinamišką ir ekonomiškai perspektyvų miestą. Jame taip pat gyvena, mokosi ir dirba iš Lietuvos atvykę Lietuvos Respublikos piliečiai, todėl čia brandinama idėja įkurti Lietuvių kultūros centrą. Net dvidešimt čia įsikūrusių

jaunų šeimų norėtų savo vaikus leisti į lietuvišką vaikų darželį, mokyklą, dalyvauti lietuvių kultūrinėje veikloje. Komisijos delegacijos nariai ketina remti šią lietuvių bendruomenės iniciatyvą.

„Seimo ir PLB komisijos posėdžiuose neatidėliodami diskutuosime dėl svarbiausių etninių žemių lietuvių problemų sprendimo, – susitikimuose su šio krašto bendruomenėmis kalbėjo komisijos pirmininkas ir diplomatas A. Vinkus, – padėti užsienio lietuvių bendruomenėms mūsų komisijos tiesioginė pareiga.“

Punske, kuriame gyvena net 80 procentų lietuvių, komisijos delegacija bendravo su Kovo 11-osios licėjaus, Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos bei gimnazijos mokytojais, kultūros darbuotojais bei visuomeninių organizacijų atstovais. Lenkijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė dėkojo komisijai už parodytą dėmesį etninėms lietuvių žemėms, pasidžiaugė, kad turi savo atstovą komisijoje punskietį Aidį Staskevičių, kuris nuoširdžiai rūpinosi delegacijos priėmimu. Pirmininkė pasakojo lietuvių, gimusių ir augusių Punske, Seinuose, kituose lietuviškuose kaimuose, istorijas, aktyviai vardino problemas, kurias neatidėliojant reikia spręsti. Viena jų – Lietuvos Respublikos pilietybės situacija, kuri ypač aštri tiems etninių žemių lietuviams, kurie vyksta studijuoti į Lietuvą, o po studijų dažnai ir lieka gyventi Lietuvoje. Diskutuoju apie pilietybės problemas, komisijos nariai pajuto, kokia nepaprasta Suvalkų krašte gyvenančių lietuvių situacija.

„Kiekvienam, pabuvojus tuose kraštuose, nekyla nė menkiausios abejonės, kad čia gyvenantys žmonės pagal kilmę yra patys tikriausi lietuviai, turintys savo lietuvišką tarmę, savo papročius, tradicijas, jie ne asimiliavosi su tauta, kurios valstybėje gyvena, o išlaikė labai tvirtą lietuvišką identitetą“, – jautriai kalbėjo komisijos narė, teisininkė Laura Vidžiūnaitė iš Niujorko, kurioje pilietybės temą komisijoje, ir pabrėžė, kad „šiandien etninių žemių lietuviai atsidūrė teisiniame užribyje: jie nepatenka į Pilietybės įstatyme numatytas išimtis, jiems netgi nebus taikomas Tautos referendumo galimai suteikiamas pilietybės išsaugojimas, nes jie gimimu pilietybės neįgijo“. Šį ir kitus aktualius klausimus komisijos nariai vieningai sutarė neatidėliodami spręsti.

Delegacijos narius ypač žavėjo įvairialypė Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos veikla, susijusi su senosios lietuvių kultūros puoselėjimu ir lietuvių išlaikymu. Jau dvidešimt metų draugija ir jos pirmininkė, etnologė, mokytoja Aldona Vaicekauskienė visuomeniškai rūpinasi keturiais folkloro ansambliais,

rengia kalendorines šventes, gaivina lietuviškus papročius, rūpinasi „Senosios klebonijos“ muziejaus eksponatais, organizuoja parodas, priima lankytojus.

Draugija rūpinasi tautodailės amatų dirbtuvių „Šimtavirvis“, kuriose tradicinių amatų mokosi Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos, gimnazijos bei Kovo 11-osios licėjaus mokiniai, veikla. Dirbtuvėse vyksta audimo, nėrimo ant rėmų, tradicinių lietuviškų juostų audimo, karpinių, verbų rišimo, margučių marginimo ir kitų tradicinių amatų, kurių nėra vidurinio ugdymo programose, pamokos. Draugijos nariai dėsto moksleiviams nemokamai ir savanoriškai. Veiklą koordinuoja, pamokas veda, medžiagomis rūpinasi, specialias autorines mokymo programas kuria ilgametė Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos pirmininkė, etnologė, mokytoja Aldona Vaicekauskienė. Komisijos delegacijai ji parodė Punsko licėjaus bendrabutyje įsikūrusias patalpas. Moksleiviai pademonstravo audimo, nėrimo, mezgimo įgūdžius. Garsi Punsko krašto audėja Veronika Valenskienė sekmadienio vidudienį taip pat plušo dirbtuvėse prie audimo staklių, perduodama lietuviško tautinio audimo estafetę iš kartos į kartą, labai nuoširdžiai siekdama, kad senieji amatai gyvuotų.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Dalia Henke už ilgametį nuoširdų darbą puoselėjant lietuvišką tapatybę, kultūrą, tradicinius amatus įteikė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės padėką Punsko krašto šviesuolei Aldonai Vaicekauskienei.

Kadangi su delegacija į Punkską vyko Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos narė Nijolė Balčiūnienė, nepaprastai nuoširdžiai globojanti etninių žemių lietuvių siekius išsaugoti tautinį paveldą ir tradicijas, buvo surengtas draugijos susirinkimas, kurio metu draugija nutarė kreipti į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją su prašymu įsteigti etatą šių tautodailės amatų dirbtuvių „Šimtavirvis“ veiklai koordinuoti.

„Suvalkų kraštas – tai lietuviybės, gimtosios kultūros ir tautiškumo išsaugojimo pavyzdys, – pabrėžė komisijos pirmininkas ir diplomatas Antanas Vinkus, – nepaprasta vidinė tautos stiprybė ir didžiulis tėvynės ilgesys anuomet, kai tėvynė liko už sienos, išugdė čia gyvenančių bendruomenių nepaprastą išmintį.“

Vakare Punsko lietuvių kultūros namuose buvo parodytas kompozitoriaus ir režisieriaus Arnoldo Vaznelio sukurtas muzikinis spektaklis „Kol širdis vis dar plaka“. Tai pagal baltų mitologijos motyvus sukurta pasaka, kurioje jaunuolis

Aitvaras, ieškodamas savo mylimosios, atranda protėvių šaknis ir patį save. Tai spektaklis apie tautiškumą, meilę savo kraštui, jo istorijai bei kultūrai. Spektaklyje vaidina Suvalkų krašto dainuojantis, grojantis ir šokantis jaunimas, vasaros metu neatlygintinai repetavęs ir spektaklio premjerą surengęs Žolinių proga. Perpildyta žiūrovų salė džiaugėsi režisieriumi ir aktoriais, sukūrusiais įsimintinus personažus. Spektaklis nepaprastai sužavėjo komisijos delegaciją savo nuoširdumu, atlikimo kultūra, šiluma, Punsco krašto dzūkiška tarme. Neabejotinai skleidžiasi šio miuziklo ateities sparnai. Komisijos pirmininkas Antanas Vinkus turi idėją pakviesti atlikėjus į Lietuvos pajūrį, nešti gerąją žinią apie meilę savo gimtinei, vidinę vertybių kovą ir tautinės tapatybės pergalę.

„Ačiū, kad tausojate mūsų tautos atmintį Antano Baranausko krašte ir smalsiai gvildenate lietuviškos tapatybės ir savasties slėpinius šių dienų pasaulyje“, – Suvalkų krašto lietuviams dėkojo komisijos pirmininkas dr. Rimvydas Baltaduonis iš Vašingtono. Jis taip pat pabrėžė, kad „Seimo ir PLB komisijos delegacijos vizitas Suvalkų krašte – tai puiki pasišventimo įkrova prieš komisijos rudens sesiją Vilniuje!“

Komisija ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė dėkoja Punsco valsčiaus savivaldybės viršaičiui Vytautui Liškauskui, Lietuvos Respublikos konsului Seinuose Vaclavui Stakevičiui, Lenkijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkei Jolantai Malinauskaitei-Vektorienei už tautinių tradicijų puoselėjimą, lietuviybės skleidimą, ryšių su Lietuva stiprinimą ir draugiškų Lietuvos Respublikos ryšių su Lenkijos Respublika plėtojimą.

Jolitos Šedauskienės nuotraukos

pasauliolietuvis.lt

„Lietuvybė pasaulyje“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

